

دوشنبه 28 بهمن 1398-22 جمادی الثاني 1441-17 فوریه 2020

آغاز مذاکرات سه جانبه صلح ایران و عراق در نیویورک (1367 ش)

آغاز مذاکرات سه جانبه صلح ایران و عراق در نیمه ۱۳۶۷ (ش)، نتیجه ملموسی به دست نداده بود و حتی امکان در شرایطی که مذاکرات پس از جنگ در شهر یور و آبان ۱۳۶۷، نتیجه ملموسی به دست نداده بود و حتی امکان شکست مذاکرات نیز وجود داشت، جمهوری اسلامی ایران حسن نیت خود را به جامعه جهانی و سازمان ملل متحد و به ویژه شخص دبیر کل ثابت کرده و از اعتمادی که به دبیر کل ابراز داشته بود، نتیجه مثبت و مطلوبی گرفت که حاصل دیگر این امر، تغییر جو بین‌المللی به نفع جمهوری اسلامی ایران بود. با توجه به توقف پیش آمده در مذاکرات، دبیر کل مشورت‌های با شورای امنیت داشت و از شورا درخواست کرد برای خروج مذاکرات از بن بست، اختیارات بیشتری به وی داده شود که شورای امنیت با این درخواست موافقت کرد. در این راستا در ۲۸ بهمن ۶۷، مذاکرات سه جانبه مقامات ایران و عراق با حضور دبیر کل سازمان ملل در نیویورک صورت گرفت. در این مذاکرات که به خاطر اکراه عراقی‌ها برای ادامه مذاکرات در نیویورک، به رغم پیشنهاد صریح دبیر کل و تأکید او، این بار نیز مذاکرات بسیار دقیق و کوتاه مدت صورت گرفت و نتیجه مطلوب اخذ شد. بن بست در جریان مذاکرات بین ایران و عراق، تحت نظارت دبیر کل سازمان ملل و پس از استقرار آتش‌بس بین دو کشور، نشان‌دهنده تعلل عراق در اجرای مفاد قطعنامه ۵۹۸، به رغم فشارهای بین‌المللی بود.

درگذشت استاد "محمد دیهیم تدینی" (دبیر و مترجم آذربایجانی، ۱۳۷۸ ش)، استاد محمد دیهیم تبریزی، در سال ۱۳۸۶ ش (۱۳۲۵ ق) در تبریز به دنیا آمد. وی بر اثر راهنمایی‌های پدر، به تحصیل روی آورد و رشته‌های ادبی و ریاضی را به خوبی فرا گرفت. استاد دیهیم پس از آن ضمن فعالیت‌های فرهنگی به روزنامه‌نگاری اشتغال پیدا کرد و از سال ۱۳۱۱ ش، خدمات مطبوعاتی خود را آغاز نمود. وی علاوه بر مسئولیت مطبوعاتی، در صحنه‌های مهم سیاسی روز نیز حضور داشت و در سال ۱۳۲۵ ش در بیرون راندن فرقه دموکرات از آذربایجان، کوشش زیادی مبذول نمود. دیهیم سرانجام تهران را برای فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی خود برگزید و در سال ۱۳۳۵ ش به آن سامان رهسپار شد. از اقدامات فرهنگی ماندگار دیهیم می‌توان به تأسیس انجمن‌های ادبی مولوی، صائب و آذربادگان اشاره کرد، ضمن اینکه در کار سازماندهی بیش از پانزده انجمن ادبی دیگر در تهران نیز نقش فعالی ایفا کرد. از وی آثار متعددی بر جای مانده که جبر، شرعیات، هندسه، دستور زبان فارسی، تعلیمات مدنی و حساب نو هر کدام در دو جلد و نیز تاریخ در ۳ جلد و تذکره شعرای آذربایجان در ۵ جلد از آن جمله است. استاد محمد دیهیم تبریزی سرانجام در اواخر بهمن ۱۳۷۸ ش برابر با اوایل ذی‌قعدة ۱۴۲۰ ق در ۹۲ سالگی در تهران

درگذشت و به سرای جاوید شتافت. درگذشت "امیرک آبه" (۱۳ ق)، هنوز جسد مطهر پیامبر اکرم (ص) رابه خاک نسپرده بودند که بر سر جانشینی او بین اصحاب اختلاف افتاد. ایشان در محلی به نام "سقیفه بنی‌ساعده" گرد آمده و درباره‌ی جانشینی رسول خدا به گفت‌وگو پرداختند. سرانجام آن افراد، علی‌رغم آن همه تأکید و سفارشی که پیامبر اسلام (ص) درباره‌ی وصایت و جانشینی امام علی (ع) بیان کرده بود، با ابوبکر بن ابی قحافه که از یاران قدیمی پیامبر (ص) و پدر همسر رسول خدا بود، بیعت کردند. از آن پس او را به خلافت انتخاب کرده و به وی، لقب خلیفه‌ی رسول الله یعنی جانشین رسول خدا دادند. پس از به خلافت رسیدن ابوبکر، وی به فکر گسترش اسلام و لشکرکشی به خارج از سرزمین اسلامی افتاد. در جنگ‌های این دوره، سربازان اسلام بر نیروهای روم و ایران غلبه کرده و مناطق زیادی را به تصرف خود درآوردند. ابوبکر بن ابی قحافه سرانجام پس از حدود ۲ سال و ۴ ماه خلافت و پس از پانزده روز بیماری، در سن ۶۳ سالگی درگذشت و عمر بن الخطاب را به خلافت پس از خود تعیین نمود. به ابوبکر و عمر و عثمان و امام علی (ع) که پس از پیامبر به خلافت رسیدند، خلفای راشدین یعنی جانشینان پیغمبر می‌گویند.

تولد "واسکودو گاما"، دبان، معروف به پرتغالی و پیشاهنگ استعمار (۱۴۶۹ م) واسکودو گاما، دریانورد پرتغالی در ۱۷ فوریه ۱۴۶۹ م در این کشور به دنیا آمد. در آن زمان، جوانان زیادی به دریانوردی علاقه داشتند، از این رو واسکودوگاما نیز وارد این حرفه شد و در طی سال‌های بعد، به دریانوردی مجرب تبدیل گردید. در همان اوقات که کریستف کلمب، دریانورد و مکتشف ایتالیایی، راهی را به سوی هندوستان جستجو می‌نمود، واسکودوگاما دریانورد پرتغالی در پی یافتن مسیری از طرف دماغه امید نیک در جنوب آفریقا بود تا از طریق خلیج عمان به هند برسد. از این رو به عنوان اولین اروپایی، سفر خود را به هند در سال ۱۴۹۷ م آغاز کرد. وی که در این سال لیسبون، پایتخت پرتغال را با چهار کشتی ترک کرده بود، از طریق اقیانوس اطلس عازم جنوب شد و چون برخلاف پیشینیان خود از خط ساحلی حرکت نمی‌کرد، در وقت صرفه‌جویی زیادی نمود. واسکودوگاما پس از دور زدن دماغه امید نیک در جنوبی‌ترین نقطه قاره آفریقا، به سوی سواحل شرقی آفریقا بالا آمد و شهرهای ثروت‌مند تجار عرب را در موزامبیک مشاهده کرد. وی در ادامه، از سواحل کنیا عازم اقیانوس هند گردید و در آوریل ۱۴۹۹ م پس از حدود بیست ماه سفر دریایی، در بندر تجارتی کلکته در شبه قاره هند پهلو گرفت. هرچند راه اکتشافی واسکودوگاما

سم: ابدن "جبهه دانه به نه" فیلسف ایتالایی د، دادگاه تفتیش عقاید (1600م) جیوردانو برونو اخترشناس، فیلسوف و شاعر دوره قرون وسطی، در 13 سپتامبر 1548م در شهر نولا در ایتالیا به دنیا آمد. وی از نوجوانی وارد مدرسه rlm&؛ ای مذهبی گردید و به سرعت علوم مربوط به دوران ارسطو را فرا گرفت. ولی هوش سرشار او موجب شد از خرافات این مکتب برگردد و از فلاسفه قبل از سقراط پیروی کند. در نتیجه مجبور شد به رم فرار کند. برونو از آن پس به تبلیغ افکار خود پرداخت و مدت 16 سال در انگلستان، آلمان، سوئیس و شهرهای ایتالیا سرگردان بود. ولی ضمن تدریس در دانشگاه پاریس، اساس علم و دانش آن روز یعنی منطق ارسطو و نظام کائناتی بطلمیوسی که زمین را مرکز عالم می rlm&؛ دانست رد کرد. وی هم rlm&؛ چنین حکمت طبیعی ارسطو را مردود اعلام نمود و آنها را مورد مخالفت سخت قرار داد. این امر مخالفت مقامات مذهبی را برانگیخت. از این rlm&؛ رو چنان عرصه را بر برونو تنگ کردند که باعث شد وی از هر شهری به حالت خفت و فرار بیرون رود. در سال 1591 م، شخصی که عضویت دادگاه تفتیش عقاید مذهبی را برعهده داشت به برونو نامه نوشت و از او برای تدریس به خود دعوت کرد. برونو در اثر اشتیاقی که به دیدن وطنش داشت فریب خورد و به ونیز رفت، اما به محض ورود، او را دستگیر کرده و به زندان افکندند. وی پس از هفت سال زندان به رم فراخوانده شد و از او خواستند که آن rlm&؛ چه گفته بود تکذیب کند. ولی برونو سرپیچی کرد و در نتیجه به جرم نگارش کتاب rlm&؛ های کفرآمیز و همکاری با ملکه الیزابت که مخالف کلیسا بود، به مرگ محکوم شد. سرانجام جیوردانو برونو در روز 17 فوریه 1600م در 52 سالگی با نهایت شجاعت به حکم اعدام تن در داد و زنده زنده در آتش سوخت. برونو به دلیل مخالفت با آموزش rlm&؛ های جزمی سده rlm&؛ های گذشته و عقاید بی rlm&؛ چون و چرای فلسفه ارسطویی و نیز تأثیر عمیق بر فیلسوفان پس از خود، به عنوان حلقه انتقالی از فلسفه کهن به فلسفه عقلانی دوران جدید مطرح شده است. وی مبدع و منعکس کننده موضوعات عقلانی است و واقعیت rlm&؛ های اطراف خود را به تصویر می rlm&؛ کشید. البته برونو در زمینه اخترشناسی نیز دیدگاه rlm&؛ هایی داشت. او حدس rlm&؛ هایی زده است که درستی بسیاری از آنها در پرتو کشف rlm&؛ های دانشمندان بعد از او ثابت شده است. از جمله وجود سیاره rlm&؛ هایی در منظومه شمسی و مرکز نبودن زمین. وی تأکید می rlm&؛ کرد که درفضای کیهانی، بی rlm&؛ نهایت جسم، شبیه خورشید وجود دارد. او قانون بقای ماده را تنظیم کرد که بر اساس آن هیچ چیز از بین نمی rlm&؛ رود و هستی خود را از دست نمی rlm&؛ دهد، بلکه در شکل خارجی و مادی خود تغییر می rlm&؛ کند. فلسفه برونو در بسیاری زمینه rlm&؛ ها از قبیل یگانگی فضا - زمان و نیز نسبی بودن جرم جسم rlm&؛ ها، با فیزیک امروزی، هماهنگ است. برونو مانند فلاسفه قدیم عقیده داشت که روح خدا در جسم جهان حلول می rlm&؛ کند و در نتیجه، هر فردی، جزئی از خداوند و بنابراین، ابدی و غیرفانی است. در سال 1889م، 290 سال پس از مرگ برونو، در برابر اجتماع عظیم مردم رم و نمایندگان کشورهای مختلف، در میدان گل rlm&؛ ها، همان جایی که وی را به آتش سپردند، از مجسمه او پرده rlm&؛ برداری شد.

درگذشت "ان مهلک" نمایش rlm&؛، نامه rlm&؛، مشهور فانسوی (1673م) ژان باتیست مولیر، نویسنده معروف فرانسوی در سال 1622م درشهر پاریس به دنیا آمد. وی نخست دروس مقدماتی را در مدرسه اشراف گذراند و سپس در رشته حقوق به تحصیل پرداخت. اما چون به کار هنرپیشگی علاقه داشت به تئاتر روی آورد و یک گروه تئاتر تشکیل داد. وی در آغاز کار، با دشواری rlm&؛ های فراوانی روبرو شد، ولی سرانجام حمایت لویی چهاردهم، پادشاه فرانسه، او را از گوشه انزوا خارج ساخت و بر آن داشت که زندگی هنری خود را دنبال کند. مولیر شهر به شهر، تئاترهای خود را به نمایش می rlm&؛ گذاشت تا این rlm&؛ که به شهرت رسید. از آن زمان بود که شاه rlm&؛ کارهای بزرگی خلق کرد و آنها را در میان استقبال شدید مردم به نمایش گذاشت. مولیر یک آفریننده خستگی rlm&؛ ناپذیر بود که شاه rlm&؛ کارهای او، نمایش rlm&؛، نامه rlm&؛ هایی است که وی در آنها تزویر و شرارت روح بشر را مورد انتقاد شدید قرار داده و بر انحرافات ذهن حمله می rlm&؛ کند. وی نه تنها یک نویسنده، بلکه هنرپیشه rlm&؛ ای بسیار ماهر و زبردست بود. او از بازیگران کم‌دی ایتالیا الهام می rlm&؛ گرفت و آدم rlm&؛ های مسخره rlm&؛ ای خلق کرده بود که نمونه rlm&؛ های عالی کم‌دی rlm&؛ گران آغاز عصر سینمای کنونی را به یاد می rlm&؛ آورد. مولیر در نمایش rlm&؛، نامه rlm&؛ هایش به ایجاد پیچ و خم rlm&؛ های هیجان rlm&؛ انگیز و اوصاف مضحکه rlm&؛ آمیز و نیز هجو و انتقاد می rlm&؛ پرداخت و از همه این نکته rlm&؛ ها، برای برجسته ساختن و بهتر نمایاندن خصوصیات اخلاقی و معنوی بشر استفاده می rlm&؛ نمود، از این روست که در آثار این کم‌دی نویس، فلسفه اخلاقی موج می rlm&؛ زند. مولیر با هوش rlm&؛ مندی فراوان و بشر دوستی عمیق، کم‌دی را وسیله rlm&؛ ای برای به دست آوردن نتیجه rlm&؛ های دلخواه و انسان دوستانه قرار داده است. از مولیر آثار مشهوری به جا مانده که مردم گریز، خسیس، زنان دانشمند، مریض خیالی و طبیب اجباری از آن جمله rlm&؛ اند و برخی از آثار او به فارسی نیز ترجمه شده rlm&؛ اند. ژان باتیست مولیر سرانجام در حین نمایش مریض خیالی دچار تشنج شد و چند ساعت بعد در هفدهم فوریه 1673م در 51 سالگی درگذشت.

بسیار طولانی بود، ولی به دنبال او، دریانوردان دیگر پرتغالی نیز همان راه او را پیش گرفتند و بنادر تجارتي و مستعمراتی پرتغال در افریقای شرقی و ساحل غربی هند را تشکیل دادند. هم rlm&؛ چنین دستیابی اروپاییان و به ویژه پرتغالی rlm&؛ ها بر این سرزمین سبب رونق تجارت و انباشت ثروت بادآورده در اروپا گردید. واسکودوگاما در سفر دوم خود، با بیست کشتی به حرکت درآمد و قصد داشت تا حاکمیت پرتغال را بر افریقا تثبیت کند که در این راه از اعمال زور و فشار نیز خودداری نکرد. با این حال به سبب خشونت و سوء مدیریت و نیز بدگویی از وی، به مدت بیست سال خانه rlm&؛ نشین شد. واسکودوگاما در سال 1524م به عنوان نائب السلطنه هند راهی این سرزمین گردید. اما این مقام

چندان پایدار نماند و با مرگ وی در 16 نوامبر 1524م در 55 سالگی، رؤیای او برای حکومت بر هند تعبیر نشد. هر چند واسکودو گاما در سفرهای دریایی خود، مناطق ناشناخته‌ای را کشف کرد و راه‌های دریایی را شناساند، اما این امر زمینه‌ساز حضور استعماری نیروهای پرتغال و دیگر کشورها در آفریقا و آسیا گردید و باعث استثمار مناطق وسیعی از جهان در طول قرن‌های متمادی شد.